

เรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ และแนวทางแก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิกอากรแสตมป์

คุณอมรศักดิ์ พงศ์พศุตม์

1. หลายเรื่องที่เกี่ยวข้อง compliance cost และระเบียบต่าง ๆ มาก จุดหนึ่งที่คณะวิจยมองว่ามีความยุ่งยากที่สุด คือ vat โดย philosophy vat โดยสโลแกนก่อน คือ จัดเก็บไม่ซับซ้อน ชัดเจนแน่นอน และเป็นธรรม ซึ่งแต่ละตัวเป็นคนละด้าน โดย Totally ของมัน Domestic consumption tax มาโดยหลักหลายทาง อัตราศูนย์ กลับไปแก้ปัญหาระบบภาษีการคำนวณที่ไปเก็บแล้วซับซ้อน ส่วนการคืนภาษีซื้อก็ไม่ผิดกฎ Anti-subsidy ของ WTO ซึ่ง trend ของโลกเป็นอย่างนั้น เป็นภาษีที่ดีเก็บจาก value added tax นี่ก็คือ concepts หลักๆ

2. กรมสรรพากรใช้ตัวป้องกันปรามเป็นตัวนำ คือ กลัวการหลีกเลี่ยงภาษี ตัว Frame ที่วางในใบกำกับภาษี ใบลดหนี้ ใบเพิ่มหนี้ ตัวระบบรายงานต่าง ๆ แนวออกมาเพื่อการตรวจปฏิบัติการง่ายของกรมสรรพากร แต่ว่าพอมองไปอีกข้างก็ไปก่อ Burden ต่อผู้ถูกปฏิบัติก็คือภาคเอกชน Compliance Cost สูง

3. การตีความ ระบบ documents กฎหมายยุ่งยาก

4. ตัวจัดประเมินการค้า วิธีคิดวิธีนี้ก็เป็นสิ่งสำคัญ เพราะถ้าวิธีคิดไม่เปลี่ยน กฎหมายต่าง ๆ ระเบียบต่าง ๆ ท่านก็จะออกมาเยอะแยะไปหมดตั้งแต่ตัว documents คือตัวใบกำกับภาษี ซึ่งวิธีคิดของ vat มีระบบบัญชีในการเก็บ เราใช้ credit method โดย documentation

5. ใบกำกับภาษี มี 2 ทางเลือก คือ ตัวหนึ่งท่านพิมพ์เอง และก็ขายเหมือนตัวหนึ่ง อีกทางหนึ่งก็คืออย่างที่ทำแล้วก็ไปกำหนดตามมาตรา 86/4(8) กำหนดรายการบังคับเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ว่ามีรายการอะไรบ้างซึ่งมาด้วยวิธีคิดคือการหลีกเลี่ยงภาษี ก่อ Burden ตัวใบเพิ่มหนี้ ใบลดหนี้ ท่านไม่รับประเมินการค้าด้วยเหตุใด ท่านก็ไปวางความต่างจริง ๆ ความต่างคือ ขาย 100 รับ 30 คือเก็บไปตามความจริง นั่นคือ ลดหนี้ 20 ก็เก็บ 80 ไม่เห็นมีปัญหาอะไร

6. การกำหนดอัตราแลกเปลี่ยน ตัว Forex คือตัวหนึ่งที่ใช้ไปกำหนด wording ของยอดเฉลี่ย Bank กับยอดเฉลี่ยของ Bank ชาติ ซึ่งจริง ๆ แล้ว Forex คือไม่ตรงกับหลักการบัญชี คือตัวต่างมันไม่มีสาระสำคัญ จริง ๆ แล้ว หลักคือการรับหลักการบัญชีทั้งหมด ถ้ามาตรา 9 เขียนไว้แบบนั้นก็จบ

7. Promotion การส่งเสริมการขายก็ไปวางหลักกฎหมายไว้ต่างๆ หลายเรื่อง ทั้งตัวมาตรา 65(4) การซื้อ 10 แกรม 1 ก็ตีความ withholding tax ประกวอด แข่งขัน ชิงโชค หัก 5 ส่งเสริมการขายหัก 3 ต่างกันเพราะอะไรไม่ทราบ หาสาเหตุไม่ได้ ในเรื่องของ vat ก็คือการแถมพร้อมขาย แนวคิดก็คือการแถมพร้อมขายกลัวว่าจะขายไม่จึ่มพินแถมรถเบนซ์ ซึ่งจริงๆแล้วถ้ามองในตัวกฎหมายหลักของ

เรา ถ้าเป็นนิติกรรมอำพรางมันไม่เกิดนิติกรรมอยู่แล้ว ซึ่งกฎหมายหลักของเรามันใช้ได้ ก็กิจการขนาดใหญ่ต้องการความถูกต้อง หากเราไม่เปลี่ยนวิธีคิดปัญหาที่จะตามมาแล้วมันก็เกิดความยุ่งยาก การจัดประเภทการค้า คือบางทีมันสะท้อนวิธีคิดของ Corporate Tax เหมือนกัน คือท่านรับประเภทการค้าก่อนส่วนไหนไม่สบายใจเรื่องความแตกต่างเราบัญญัติได้ คือไม่ได้บอกว่าไม่ให้ท่านบัญญัติความแตกต่างหลักบัญชีไม่ตรงกับภาษี ก็โดยหลักถ้ามันตรงกันมันง่ายทั้งคู่ แต่ว่าถ้าตัวไหนไม่สบายใจก็ไปกำหนด อย่าไปมองการไม่สุจริตก่อน เพราะเรื่อง computerization ประเด็นวันนี้ปัญหาที่ใหญ่กว่าตัวเลขการจัดเก็บ ก็คือ เรื่อง computerization ที่จะเข้ามา ถ้าเราไม่เป็นสากลมีระเบียบที่เข้าใจยากมันจะเป็นปัญหาที่ใหญ่กว่าเม็ดเงินในรายละเอียดหุยมหิม ๆทั้งหลาย ประเด็นตัวเลขไม่มีผลกระทบต่อกรมฯ เท่าไหร่

6. ภาษีการค้าในความคิดผม นำมาใช้ไม่ได้ หมดสมัยแล้ว ส่วน vat ที่กำลังจะ Comment ในเรื่องระเบียบที่ท่านออกมาใช้นั้นมันเยอะเกินไป และระเบียบจะหุยมหิมและไม่ได้มีผลต่อการจัดเก็บมากเพราะว่าวิธีคิดที่มองบางที่เราไปมองรายเล็ก ๆ แล้วไปออกระเบียบเป็นคำสั่ง ป. มา focus ที่รายเล็ก ๆ ซึ่งรายเล็ก ๆ ตัวเลขไม่มาก แต่พอไปออกระเบียบแล้วรายใหญ่ ๆ คนดี ๆ ก็ยุ่งไปหมดด้วย นั่นคือ point

คุณพิชยนทร์ กองทอง

ขอออกความเห็นส่วนตัว อยากจะถามคณะผู้วิจัยว่าในตอนท้ายคณะผู้วิจัยบอกว่าภาษีมูลค่าเพิ่มมันยุ่งยากมาก น่าจะกลับมาใช้ Sale Tax แล้วก็ป็นอัตราเดียว และอยากให้คณะผู้วิจัยมีการวิจัยทั้ง 2 ทางเพื่อให้รัฐบาลเห็นว่ามันยุ่งยากจริง ๆ ทั้งผู้ปฏิบัติและผู้เสียภาษี และเห็นด้วยกับความเห็นของคณะผู้วิจัยว่าน่าจะกลับมาใช้ Sale Tax เพราะภาษีทางอ้อมเราจะใช้ง่ายขึ้นและก็น่าจะเป็นอัตราเดียว

คุณพรามาศ หันตรา

เรื่องของกรรมวิธี ที่ทางคณะทำงานให้แก้ไขปรับปรุงระยะเวลาการแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นว่า ควรแจ้งก่อนหรือหลังให้ระยะเวลาจำได้ง่ายขึ้นนั้น มีเหตุผลหนึ่ง ถ้าในเรื่องของการแจ้งย้ายการโอน เพราะอะไร เพราะว่าถ้าแจ้งหลังจะมีผลถึงการประเมินภาษี ที่นี้ในเรื่องของการประเมินภาษีมันจะเป็นสถานประกอบการที่อยู่เก่า ก็อาจจะมีผลในเรื่องอะไรต่อไป ในเรื่องของการแจ้งเลิกในทางกฎหมายเขาบอกว่าแจ้งหลัง เพราะจะมีผลในเรื่องของสินค้า ทรัพย์สินที่คงเหลืออยู่ถือเป็นการขาย ถ้าให้แจ้งก่อนจะมีประเด็นนี้เหมือนกัน ก็ฝากไว้ด้วย

คุณอวยพร ตันละมัย

ปัญหามีอยู่ 2 ประเด็นใหญ่ ๆ คือ กฎหมายอาจจะเขียนไม่ชัดเจนทำให้เกิดปัญหา ประเด็นที่ 2 คือ การตีความของกรมสรรพากรเองทำให้เกิดปัญหา เช่น

1. นำลูกหนี้ไปขายเบงก์ เพราะฉะนั้นมันต้องมี vat มันก็เลยกลายเป็นว่า การขายลูกหนี้ให้กับธนาคารต้องมี vat ด้วย ลูกหนี้มันก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มไม่ได้ควรจะดูภาษีธุรกิจเฉพาะ ไม่ควรเก็บ vat บริการทัวร์มันเกิดขึ้นในต่างประเทศ มันก็ไม่ควรเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

2. เรื่อง ภ.พ. 36 คือการนำส่ง vat กรณีที่จ่ายค่าบริการที่ทำนอกราชอาณาจักร แล้วนำบริการมาใช้ในราชอาณาจักร บริการที่ทำนอกราชอาณาจักร และเอาบริการมาใช้ในราชอาณาจักรหรือเปล่านี้เป็นปัญหาเยอะ เช่น เราจ้างพายุภัยเสียงภาษาไทยลงในเทปแล้วส่งเทปไปเมืองนอก ซึ่งกรมสรรพากรบอกว่า ไม่ได้เอาบริการมาใช้ในราชอาณาจักร เราทำบรรยายเทปเป็นภาษาไทย เราส่งกลับมาทางดาวเทียม ถือว่าไม่ได้เอาบริการมาใช้ในประเทศไทย อันนี้ก็จะเกิดปัญหา

3. ในการฝึกอบรมในต่างประเทศ แล้วก็เป็นการฝึกอบรมจบในต่างประเทศ ถือว่าบริการได้นำมาใช้ในประเทศไทยหรือเปล่า ผู้เสียภาษีบางคนก็หวังดี นำส่ง vat ด้วยความหวังดี อยากจะเสียภาษีให้ถูกต้อง แต่ปัญหามันตามมา เพราะว่า พอส่ง vat เสร็จก็มาขอคืนภาษีซื้อปรากฏว่าภาษีซื้อมันขอคืนไม่ได้ เพราะ vat มันเสียไม่ถูก

4. ภาษีซื้อต้องห้าม ถือว่าภาษีซื้อจากการก่อสร้างอาคาร ภายใน 3 ปี ซึ่งขอคืนไม่ได้ ที่นี้จะมีการก่อสร้างอาคารบางอย่างซึ่งโดยผลของสัญญา กฎหมาย สัมปทาน หรืออะไรก็แล้วแต่ จะต้องโอนสิ่งก่อสร้างให้แก่คู่สัญญา เช่น สัมปทานของรัฐ เช่น การก่อสร้างทางด่วน 4 หมีนล้าน ค่าก่อสร้างพอสร้างเสร็จต้องโอนให้หน่วยงานราชการ ที่นี้กลายเป็นว่า vat เราขอคืนไม่ได้ เป็นการเพิ่มต้นทุนของผู้เสียภาษีให้มากขึ้น ตรงนี้จะพิจารณาว่าที่จริงการโอนเป็นเพียงวิธีการตามสัญญาเท่านั้นเอง แต่ cost มันเป็นผู้เสียภาษี ก็ควรจะคืนให้เขา ก็ควรจะแก้ไข

ส่วนเรื่องอากรแสตมป์ เห็นด้วยว่าควรจะยกเลิก การให้เช่าอาคารเสียภาษีหลายอย่าง ตั้งแต่เรื่องการหักภาษี ณ ที่จ่าย เสียภาษีเงินได้ ภาษีโรงเรือน เวลาจดทะเบียนก็เสียอีก กับการทำธุรกรรมอย่างเดียว ไม่รู้ว่าอากรแสตมป์เป็นภาษีทางตรงหรือทางอ้อม หรือภาษีประเภทไหน ฉะนั้น ถ้ายกเลิกได้ก็น่าจะดี

คุณสุเทพ พงษ์พิทักษ์

ผมเป็นคนหนึ่งในการวิจัยมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะปัญหาการวิจัยให้มอง

1. ในเชิงของการบังคับใช้มันเป็นอุปสรรค หรือเป็นอะไร หมายความว่าในรายละเอียดที่ใช้มา 15 ปี แล้ว ปีนี้เป็นปีที่ 16 หรือ 17 แล้ว ว่าในประเด็นของ vat มีข้อเสียตรงไหน เราไม่ได้แตะ

โครงสร้างอะไรเลย ซึ่งคณะทำงานที่ปรึกษาที่เข้าใจ แต่อยากจะทราบเรียนว่าให้มองกันที่บังคับใช้เท่านั้น แล้วเรื่องของ vat นี้ตอนนำมาใช้ หลักการคือ simplified ง่ายที่สุด แต่พอใช้จริง ๆ แล้ว ไม่ง่าย

2. เมื่อได้ใช้มาถึงจุดหนึ่งมันมีความชัดเจน ก็คือในส่วนที่ไม่ชัดเจนในส่วนของกฎหมายลูกก็ดึงขึ้นมา เอาขึ้นมาเป็นกฎหมายแม่บท นั่นเป็นแนวคิดของโครงการของการวิจัย

ส่วนเรื่องอากรแสตมป์ ตามมาตรา 118 ตราสารที่ไม่ได้ปิดแสตมป์ หรือปิดอากรไม่ครบเป็นหลักฐานในคดีแพ่งไม่ได้ ความสำคัญของอากรแสตมป์ อยู่ตรงนี้ คือ

1. เมื่อก่อนไม่มี สคบ. รัฐกลัวเอกชนกับเอกชนเอาเปรียบกัน จึงนำเอาอากรแสตมป์เป็นเครื่องมือ คือ ถ้าปิดไม่ครบก็จะไม่อนุญาตให้ฟ้องเดี่ยวจะเอาเปรียบกัน

2. การทำให้ปิดแสตมป์นี้ ก็คือให้รัฐเข้าไปดูได้ สรรพากรนี้เป็นตัวแทนที่จะเข้าไปดูความเป็นธรรมหรือความไม่เป็นธรรม แต่ในปัจจุบันมี สคบ. มีองค์กรอื่นเข้ามาดูมากขึ้น

เพราะฉะนั้น ยังจำเป็นอยู่ไหมสำหรับมาตรา 118 หลักกฎหมายที่ดีว่าภาษีอากรที่ดีต้องอำนวยความสะดวกแล้วอากรแสตมป์อำนวยความสะดวกได้มากเพียงพอที่จะคงการจัดเก็บไว้บ้างหรือไม่

คุณเมธินี หอมไกล

กฎหมายได้กำหนดหน้าที่ให้ผู้เสียภาษีกระทำ แต่ว่าขาดสภาพบังคับทางกฎหมาย คือบังคับไม่ได้ ซึ่งน่าจะเป็นปัญหาในทางปฏิบัติ จึงใคร่ขอให้ผู้ศึกษาได้ศึกษาทั้งในเรื่องของภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ เพื่อให้ข้อกำหนดของกฎหมาย เป็นข้อบังคับได้อย่างแท้จริง